

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๔๘

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ พรรคชาวไทย โดยนายเล็ก ช้างเผือก รองหัวหน้าพรรครักษาการแทนหัวหน้าพรรคชาวไทย ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ มีมติ ดังนี้

(๑) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ รวม ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๘ ข้อ ๑๕ และข้อ ๗๑

(๒) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๒ คน โดยมีนายณัฐ ศรีเฟื่องฟู เป็นหัวหน้าพรรค และนายรัชชัย ทองไบน้อย เป็นเลขาธิการพรรค

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพรรคชาวไทยกระทำการฝ่าฝืนข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ ข้อ ๑๐๖ และข้อ ๑๐๗ ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคเข้าร่วมประชุม ไม่มีรายชื่อสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรคให้เข้าร่วมประชุมและหนังสือเชิญประชุมก็ไม่ระบุชื่อสมาชิกเช่นเดียวกัน จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบ ๑๐๐ คน และไม่ปรากฏเอกสารที่คณะกรรมการบริหารพรรคให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค จึงเห็นสมควรดำเนินการ ดังนี้

ก. ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคชาวไทย ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓

ข. พรรคชาวไทยไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการ

LIRT

บริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยกระทำการฝ่าฝืนข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๑๐๖ เมื่อพรรคชาวไทยไม่ปฏิบัติตาม จึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคชาวไทยชี้แจงว่าได้ดำเนินการจัดประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๐๑ คน เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค นอกจากนี้ เคยมีการประชุมเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คน แต่ นายทะเบียนพรรคการเมืองก็ยังคงตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคให้ ขอให้ศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้อง

ความละเอียดของคำร้อง คำชี้แจงพรรคชาวไทย และคำชี้แจงของนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

คงมีปัญหาดังพิจารณาวินิจฉัยว่ามีเหตุสั่งยุบพรรคชาวไทยตามคำร้องของนายทะเบียน พรรคการเมืองหรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายและข้อบังคับของพรรคชาวไทยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๒๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว การดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

(๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง

(๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง รองเลขาธิการพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมืองและกรรมการบริหารอื่น

(๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

LIRT

“มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

“มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๓๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑๓๑”

ข้อบังคับพรรคชาวไทย พ.ศ. ๒๕๕๓

“ข้อ ๗๐ การประชุมใหญ่วิสามัญหรือสามัญประกอบด้วยสมาชิกของพรรคดังต่อไปนี้

LIART

- (๑) กรรมการบริหารพรรค
- (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น
- (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น
- (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตามข้อ ๖๖ ในกรณีที่มีสาขาพรรค
- (๕) สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค”

“ข้อ ๗๑ ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๗๐ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุม ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

“ข้อ ๑๐๖ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรคและแนวนโยบายของพรรคจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคและได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่”

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงได้ความจากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่อ้างว่ามีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาวไทย ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ จำนวน ๑๕ จังหวัด ปรากฏในการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ของพรรคชาวไทย มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ไม่มีผู้แทนของสาขาพรรคเข้าร่วมประชุม และไม่มีสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรคเข้าร่วมประชุมด้วย การประชุมใหญ่วิสามัญครั้งดังกล่าวของพรรคชาวไทย จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชาวไทย ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๑๐๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ กรณีมีเหตุที่จะตั้งยุบพรรคชาวไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นอกจากนี้พรรคชาวไทยยังได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๗ ด้วยว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มีมติให้ยุบเลิกพรรคชาวไทยแล้วด้วย

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาวไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT